

Ledelsens beretning for Forsvarsministeriets Klimaregnskab 2014

Forsvarsministeriet med underliggende styrelser og myndigheder arbejder sammen for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed. Arbejdsopgaverne omfatter blandt andet deltagelse i internationale operationer og sikkerhedssamarbejder, overvågning og håndhævelse af dansk suverænitet, redningstjeneste og hjælp til politiet. Som en af Danmarks største arbejdspladser er Forsvarsministeriet desuden ansvarlig for driften af et stort antal bygninger og arealer og er blandt de tre største energiforbrugere i staten i forhold til bygninger.

Dato: 19. april 2016

Med energiintensive operationer i ind- og udland samt et energiforbrug fra Forsvarsministeriets bygninger og arealer har Forsvarsministeriet en væsentlig udledning af klimagasser og dermed en påvirkning af klimaet. Reduktion af energiforbrug og klimagasser står derfor højt på Forsvarsministeriets dagsorden. Ved at fokusere på klima- og energirigtige løsninger kan Forsvarsministeriet gavne både klimaet og miljøet og samtidigt opnå fordele som forbedret operativ effekt, mere effektiv logistik samt besparelser på energiudgifterne og på sigt reducere afhængigheden af fossile brændsler.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er koncernfælles klima- og energimyndighed og varetager funktionen som Forsvarsministeriets energiansvarlige koordinator (MEK), jf. cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner. Forsvarsministeriet har udarbejdet en klima- og energistrategi for 2012-2015. Arbejdet med strategien er forankret i en styregruppe for miljø- og energiområdet ledet af Forsvarsministeriet og med repræsentation fra alle styrelser. Forsvarsministeriet udgiver årligt en rapport om strategiens målopfyldelse, som er tilgængelig på ministeriets hjemmeside fmn.dk. Det indgår som et mål i strategien, at der årligt skal udarbejdes et klimaregnskab, hvilket er sket siden 2012.

I Forsvarsministeriets Klimaregnskab 2014 er koncernens totale klimagasudledning opgjort til cirka 313.000 ton CO₂-ækvivalenter. Forbruget af brændstof til Forsvarsministeriets transportmidler (fly, skibe og køretøjer) udgør den største kilde til klimagasudledningen med ca. 69 %. Dette skyldes anvendelsen af en række operative kapaciteter med et betydeligt brændstofforbrug, herunder især skibe og fly, både på øvelser og missioner i ind- og udland. Den resterende del af klimagasudledningen sker i forbindelse med drift af bygninger (elforbrug, opvarmning m.m.), hvor blandt andet forsyning af skibe med landstrøm udgør en væsentlig faktor.

Med udviklingen i proceduren for udarbejdelse af klimaregnskabet for 2014 opnåede Forsvarsministeriet en væsentlig forbedring af både datakvalitet og detaljeringsniveau i forhold til tidligere år. Den ændrede procedure for opgørelse af el og varmekonsumet i relation til bygningsdriften i forhold til de foregående år har betydet, at opgørelserne for 2014 er langt mere pålidelige end hidtil. Forsvarsministeriets Interne Revision har i marts 2016 foretaget en gennemgang af det nye beregningsgrundlag efter principperne i "ISRE 2400 Opgaver om review af historiske regnskaber". Forsvarsministeriets Interne Revision har på baggrund af gennemgangen blandt andet vurderet, at de nye opgørelser for henholdsvis 2006 og 2014 er dokumenterbare og bygger på et realistisk grundlag samt at beregningsmetoderne til beregning af forbrug, hvor datagrundlaget har været mangelfuldt, minimerer risiko for væsentlige fejl. Forsvarsministeriets Interne Revision vurderer endvidere, at processen og opgørelsesmetoden er anvendelig til fremtidige opgørelser.

Opgørelserne af forbruget for såvel 2014 som for baseline 2006 har vist, at forbruget af såvel el, vand og varme er lavere end hidtil antaget. Forsvarsministeriet er derfor langt i forhold til at indfri målene fra klima- og energistrategien 2012-2015 omkring en energibesparelse på 15 % inden udgangen af 2015. Den samlede reduktion i det graddagekorrigerede energiforbrug i relation til etableringsdriften er med klimaregnskab 2014 på 11,7 % målt i forhold til baseline 2006. Den samlede reduktion i CO₂-udledningen er med udgangen af 2014 opgjort til 63 % målt i forhold til baseline 1990.

Regnskabet viser et øjebliksbillede, som naturligvis er aktivitetsafhængigt og afhængigt af datakvalitet. Regnskabet sammenfatter målinger og dataindsamling i et regnskab, der bidrager til fokus på området i hele koncernen og understøtter det målrettede arbejde med en reduktion af udledningen af klimagasser. Regnskabet er udformet efter 'The Greenhouse Gas Protocol - Corporate Standard' (GHG Protokollen), og vil derfor kunne sammenlignes med øvrige regnskaber udarbejdet efter denne standard – eksempelvis klimaregnskabet for det norske forsvar.

I rammerne af klima- og energistrategien har Forsvarsministeriets styrelser i 2014 implementeret en række initiativer for at reducere energiforbruget og klimagasudledningen. I Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er der gennemført energiefektiviseringer i 2014 på bygninger for 37 mio. kr. på baggrund af energimærkning af bygninger. I perioden 2011 til og med 2015 er der således samlet brugt de planlagte 225 mio. kr. på energiforbedrende tiltag. Derudover er der gennemført energiprojekter, som blandt andet omfatter opsætning af nye solcelleanlæg, konvertering til fjernvarme og etablering af varmepumper. Den Værnsfælles Forsvarkommando har i 2014 haft fokus på optimering af energiforbruget i lejre og af de sejlene enheder. Forskellige initiativer, så som brug af hybridgeneratorer, anvendelse af solceller, LED-belysning og udvikling af en brændstofmodel, er blevet testet og evalueret. De mest effektive initiativer vil blive implementeret. Et antal projekter er ligeledes implementeret i de øvrige myndigheder og styrelser. Forsvaret anvender eksempelvis flere kemiske produkter, som er defineret som klimagasser, herunder Halon 1211 og 1301 (ozonnedbrydende stoffer) samt

Deugen (drivhusgas). Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse arbejder kontinuert med at finde mere klima- og miljøvenlige alternativer. Som eksempel kan nævnes erstatning af transportable halonildslukkere på startbaner med kuldi-oxid- eller vandtågeildslukkere. Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har desuden afholdt en international konference om biofuels med deltagelse fra Sverige, Italien og Storbritannien. Endvidere driver Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse forsknings- og udviklingsprojektet "Energirigtig køretøjshåndtering". Projektet har potentiale til at optimere såvel størrelsen som driften af den militære vognpark, at minimere behov for service og vedligeholdelse og brugen af reservedele samt at spare brændstof gennem tilpasning af kørernes adfærd. Et andet eksempel er fra Beredskabsstyrelsen, hvor operative betingelser i Sydsudan i 2013 umuliggjorde transport af brændstof til styrelsens lejrdrift i området. Beredskabsstyrelsen sammensatte med baggrund heri en lejr løsning, der kunne drive fem separate lejre uden brug af fossilt brændstof. Løsningen er efterfølgende blevet til et lejrmodul, der nu indgår som et standardmodul i Beredskabsstyrelsens lejrkatolog.

Forsvarsministeriet vil fortsat arbejde med at reducere såvel energiforbruget som klimapåvirkningen. En ny ambitiøs, men realistisk, miljø- og energistrategi for 2016-2020 er under udarbejdelse. Denne strategi forventes at have et øget fokus på optimering i forhold til de operative aktiviteter.

Forsvarsministeriet vil desuden fortsat arbejde på at forbedre både tilgængelighed, kvalitet og detaljeringsniveau af data, der er relevant for opgørelse af energiforbruget og klimagasudledningen. Dette skal blandt andet opnås gennem revidering af proceduren for udarbejdelse af klimaregnskab for Forsvarsministeriets myndhedsområde.

Udviklingen af klimaregnskabet er en løbende proces, hvor der er hentet megen erfaring gennem de første tre regnskaber. Forsvarsministeriet arbejder på, at regnskabet i højere grad kan danne grundlag for udpegning af indsatsområder.

Til fastholdelse og forankring af energitiltag planlægges energiledelse efter den internationale standard ISO 50001 implementeret ved Forsvarsministeriets myndhedsområde inden udgangen af 2020.